بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ކޭސް ނަންބަރު: 2019/HC-A/375
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަޙްމަދު ވަޙީދު، މއ. ފުއަރސް، މާލެ
- އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލި ފަރާތް: ބޭންކް އޮފް ސިލޯން
- ތަދައްޚުލުވި ފަރާތް:
  1- އާމިނަތު [illegible]، ހ. ނޫރުގެ، މާލެ
  2- ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު، މއ. [illegible]، މާލެ
  3- ޢަލީ އަޙްމަދު، މ. [illegible]، މާލެ
  4- [illegible] އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް

- ކޭސް ނަންބަރު: 2019/HC-A/378
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތައް:
  1- ޢަލީ މުޙައްމަދު، މއ. ފުއަރސް، މާލެ
  2- ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު، މއ. [illegible]، މާލެ
  3- [illegible] އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލި ފަރާތްތައް:
  1- ބޭންކް އޮފް ސިލޯން
  2- މުޙައްމަދު ފަރުހާދު، ހ. ނޫރުގެ، މާލެ
  3- އާމިނަތު [illegible]، ހ. ނޫރުގެ، މާލެ
  4- މުޙައްމަދު ސަލީމް، ގ. [illegible]، މާލެ
  5- އަޙްމަދު ވަޙީދު، މއ. ފުއަރސް، މާލެ
  6- އަޙްމަދު [illegible]، މއ. [illegible]، މާލެ
  7- [illegible] ޓްރޭޑިންގ އެންޑް [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ދަރަނި ހިފުން ގޮތް

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޝަފީޤު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ނިންމި ތާރީޚު: 04 ސަފަރު 1445
20 އޮގަސްޓު 2023

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލައިގެ ނަންބަރު: 2019/HC-A/375
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

19 ޛުލްޤަޢިދާ 1440
22 ޖުލައި 2019

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލައިގެ ނަންބަރު: 2019/HC-A/378
މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް:

21 ޛުލްޤަޢިދާ 1440
24 ޖުލައި 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 1102/Cv-C/2018
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ޤާޟީ: [illegible]
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 08 މާރިޗު 2018
- ނިންމުނު ތާރީޚް: 19 މެއި 2019

2019/HC-A/375, 2019/HC-A/378

އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތްތައް

1- [illegible]/ އަޙްމަދު [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަލީ އިބްރާހީމް [illegible]، ސ.ހިތަދޫ
ބަދަލުގައި: [illegible]

2- [illegible]/ [illegible] އަޙްމަދު

3- [illegible]/ ޢަބްދުﷲ [illegible]

4- [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
ބަދަލުގައި: މުޙައްމަދު [illegible]

5- [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަޙްމަދު [illegible] މުޙައްމަދު

އިސްތިއުނާފުވި ފަރާތްތައް

6- [illegible]/ މުޙައްމަދު [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: ޢަބްދުﷲ [illegible] / [illegible]

7- [illegible]/ [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: މުޙައްމަދު [illegible] / [illegible]

8- [illegible]/ މުޙައްމަދު [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: [illegible] / [illegible]
ނަންބަރު 7006
ޤާނޫނީ ވަކީލު: އަޙްމަދު [illegible] / [illegible]

9- [illegible]/ އަޙްމަދު [illegible]
ޤާނޫނީ ވަކީލު: މުޙައްމަދު [illegible] / [illegible]

10- [illegible]
[illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް
ބަދަލު: [illegible] މުޙައްމަދު، [illegible] /
[illegible]

[illegible]- [illegible]

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔު

(މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަރީފް އަދި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު ތާއިދު ކުރައްވައެވެ.)

މައްސަލައިގެ ތަޢާރަފު

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ދަޢުވާގެ 2 (ދޭ) އިސްތިއުނާފުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބެލި މައްސަލައެކެވެ. އެއީ އެ ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރުވަން މާލެ، މއ.ފުއަރިސް އަހްމަދު މަނިކުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ދަޢުވާ އަދި މއ.ފާއަރިސް، ޢަފީފާ އަހްމަދު އާއި، މއ.އޮރަސްޓޯރި، ޢަބްދުﷲ އާރިފް އަދި ސަންރަޖަރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވި ދަޢުވާގެ މައްސަލައެވެ.

2. އެގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/375 ދަޢުވާއަކީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރައްވަން އެދި މާލެ، މއ.ފާއަރިސް އަހްމަދު މަނިކުގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޢަރުޟުޙާލު ކުރެވުނު ދަޢުވާއެވެ. މިދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތަކީ ޖުމްލަ އެކު ފަރާތެވެ. އަދި މި ދަޢުވާގެ ދެވަނަ ފަރާތުގައި ހިމެނޭ ފާތް، ހ.ގިރިފުށިއަރިން މާއިސަތު ހިޔާން (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A010358) އާއި ގުރޫޕްއަކަސް ޓެކްނިކަލް އެންޑް ސަޕްލައިސް ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް(ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-906/2006) އާއި ސަސްޓޭނަބަލް އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު C-0320/2015) އާއި މާލެ، މއ.ފާއަރިސް އަމީނާ އަހްމަދު (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A065942) އާއި މާލެ، މއ. އޮރަސްޓޯރި ޢަބްދުﷲ އާރިފް (އައިޑީ ކާޑު ނަންބަރު A065939) މިފަރާތްތަކުގެ މަޝްވަރާގެ ބޭނުމުގައި މިފަރާތްތައް މި މައްސަލައަށް ތަރަފުވެ ކުރެވިފައެވެ. އަދި ދަށު ކޯޓު މަރުޙަލާގައިވެސް މިފަރާތްތަކަށް ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ދަށު ކޯޓުގެ ނިޔާއާ ބުރުޖެހުން އެނގެއެވެ.

3. ދިވެހިރާއްޖޭ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/378 ޤަޟިއްޔާއަކީ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި މ.ފެހިމާރުސް، އަޒީޒާ އަޙްމަދު އާއި، މ.އެތަރެގޮޅި، ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު އަދި ސަންޖޭރު އެންޓަޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވަކީލުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވުން ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ 7 ފަރާތެއް ހިމެނެއެވެ. އެފަރާތްތަކަކީ، ބޮޑުހާރު ސޯލާއާއި، ހ.ނޫރާޖީ، މުޙައްމަދު ފަރުހާދާއި، ހ.ނޫރާޖީ، އާމިނަތު ޒިއުނާއާއި، ގ.ކާރިވާ، މުޙައްމަދު ސަލީމާއާއި، މ.ފެހިމާރުސް، އަޙްމަދު މަނިކުއާއި، މ.ނަޖީމީގެ، އަޙްމަދު ހައިދަރު އަދި ގޯލްޑަން ޖޭޑް ސަޕްލައި ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްއެވެ.

4. މިގޮތުން ބަޔާންކުރެވުނު ޤަޟިއްޔާތަކަކީ ދަށު ކޯޓުގެ އެއް ޤަޟިއްޔާއެއްގެ ދެ އިސްތިއުނާފު ކަމަށް ވީއިރު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އަޙްމަދު ޝިނާޒް އާއި ޒިޔާދު ފަތުޙުއްލާ ވ. ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް ޤަޟިއްޔާ[1] ޤަޟިއްޔާގައި މިފަދަ މައްސަލައެއް ހިންގުމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޞޫލުތަކަށް[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ މައްސަލަތަކާ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުން އިންތިޒާމުކުރުމުގެ އުޞޫލު[3] އަދި ރިޢާޔަތްކޮށް މި މައްސަލައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެގޮތަކީ ފަނޑިޔާރުންގެ އެއް ބެންޗަކުން މި އިސްތިއުނާފުތަކުގައި ކަމަށް ފާރުވާނު "ސަބްޖެކްޓް ނޮމިނޭޓިން" އެއް ރޫލިންގެ ގޮތުގައި ދިޔުން ބޭނުންވެއްޖެކަމަށް ފެންނާތީ އެކުލަވާލެވުނު ބެންޗެއް ނިންމާފައިވަނީއެވެ.

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާ

[2] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2018/SC-A/31 ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ ނުކުތާގައި

[3] ފަނޑިޔާރުންގެ އިންތިޒާމީ ސަރކިއުލަރ ނަންބަރު: FAM/2021/02 (27 ޖަނަވަރީ 2021) ގައި ފާސްކުރައްވާފައިވާ އުޞޫލު

ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް

5. ސަންޖަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ އެދުމުގެ މަތިން USD$ 1,500,000.00 (އެއް މިލިއަން ފަސްލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ގެ ރިވޯލްވިންގ ކޮމްބައިންޑް ވޯކިންގ ކެޕިޓަލް ކްރެޑިޓް ލިމިޓް ވަކި ސެކިއުރިޓީއެއްގެ ދަށުން ބޭންކް އޮފް ސިލޯން އިން ހަމަޖައްސައި އެކަން ބޭންކް އޮފް ސިލޯނުން ސަންޖަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ، ބޭންކް އޮފް ސިލޯންގެ RE:REVOLVING 03) COMBINED WORKING CAPITAL CREDIT LIMIT USD 1,500,000/- ޖުލައި 2008) ވިއުމުން އަންގާފައިވެއެވެ.

6. ސަންޖަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ރިވޯލްވިންގ ކޮމްބައިންޑް ވޯކިންގ ކެޕިޓަލް ކްރެޑިޓް ލިމިޓް ދޫކޮށްފައިވަނީ "މއ.ފެހެރަ" (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ށ.11179) އާއި "ގ.ކާނިވާ" (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ށ.9771) އާއި "ޖާއިޖާ ޖިމް" (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު B1A3900) އެތަކެތީގެ ވެރިފަރާތަކަށް ވިއްކި އެއްގޮތަށް ރަހުނުކުރި ބަދަލުވެގެން ރަހުނުކޮށްދިނުމަށްވެއެވެ.[4]

7. ސަންޖަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ބޭންކް އޮފް ސިލޯނާއި ދެމެދުވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު ފަރުހާދާއި، ޚަލީލާ އަޙްމަދާއި، އާމިނަތު ޝިފާނާއި މުޙައްމަދު ސަލީމާއި އަޙްމަދު މަނިކާއި، ޢަބްދުﷲ އާރިފާއި، އަޙްމަދު ހަލީމް އަލީމާ ހަޔާތުއްޤަމަރު ޒާމިންކޮށްދީފައިވެއެވެ.

8. ކްރެޑިޓް ލިމިޓުގެ އެއްބަސްވުމާ ޚިލާފަށް ބޭންކަށް ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާތީ، އިތުރަށް އަސްލުއަދަދާ އިންޓަރެސްޓާއި ޖުރިމަނާ ފައިސާ އާއި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާއާއި އިންޓަރެސްޓާއި ޖުރިމަނާ ފައިސާ ހޯދުމަށް ހިނގާ ދަރަނި ހޯދުމަށް އެދި ސިވިލް ކޯޓުގައި ބޭންކް އޮފް ސިލޯން އިން ދައުވާކުރުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލާފައިވެއެވެ. މި

---

[4] ބޭންކް އޮފް ސިލޯނުގެ ނަންބަރު MC/C-665/2008 އެގްރިމެންޓް

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބަލާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގައި ކުރި ދައުވާ

9. މުޙައްމަދު ފަރުހާދުއާއި، ޢަޒީޒާ އަޙްމަދުއާއި، އާމިނަތު ޒިހުނާއާއި، މުޙައްމަދު ސަލީމްއާއި، އަޙްމަދު ޝަރީފާއި، ޢަބްދުالله އާރިފްއާއި، އަޙްމަދު ނައީމް އާއި ގްލޮރިއަސް ގްރޫޕް އެންޑް ޝިޕިންގ ކޮމްޕެނީ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އިން [illegible] ސެންޓަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ދިޔައީމާ (އެއް މިލިއަން ފަސްލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު) USD$ 1,500,000.00 ގެ [illegible] [illegible] ގްލޮރިއަސް ގްރޫޕް އެންޑް ޝިޕިންގ ކޮމްޕެނީގެ ދަރަނި ސެންޓަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް [illegible] [illegible] [illegible]، އިންޓަރެސްޓާއި [illegible] ފައިސާ އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ސ.11179 "[illegible]" ކިޔުން ބަނޑާރަ ގޯއްޗާއި، ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ސ.9771 "[illegible]" ކިޔުން ބަނޑާރަ ގޯއްޗާއި، "[illegible]" ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު B1A3900 ގެ [illegible] ކުރުމުން ދަރަނި ވިއްކާލުމުގެ ހުއްދަ ބަންކަށް [illegible]، މި ދަރަނި [illegible] [illegible] ބަންކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެއްވުމަށް އެދި [illegible] [illegible] ސިވިލްކޯޓުގައި، ސެންޓަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި، މުޙައްމަދު ފަރުހާދުއާއި، ޢަޒީޒާ އަޙްމަދުއާއި، އާމިނަތު ޒިހުނާއާއި، މުޙައްމަދު ސަލީމްއާއި، އަޙްމަދު ޝަރީފާއި، ޢަބްދުالله އާރިފްއާއި، އަޙްމަދު ނައީމްއާއި، ގްލޮރިއަސް ގްރޫޕް އެންޑް ޝިޕިންގ

[illegible] ދަޢުވާކުރުމުން، އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ބަލާފައިވެއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމިގޮތް

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

> "[illegible] (ބ.[illegible]) [illegible] (ބ.[illegible]) [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ([illegible]) [illegible] US$ 1,500,000.00 (އެއްމިލިއަން ފަސްސަތޭކަ ހާސް ޑޮލަރު) [illegible] ([illegible] 11179) [illegible] ([illegible] 9771) [illegible] B1A3900 "[illegible]" ([illegible]) [illegible] (ބ.[illegible]) [illegible] (ބ.[illegible]) [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] ([illegible]) [illegible]

ވޮރިޔަންގެ އެޖަވް ސާރޖަން މީޑިއާއި ގުޅިގެން ސްޓްރަކްޗަރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑްގެ ވަކިން ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ އެއްބަސްވުމުގައި ދައްކާފައިނުވާ މިހާރު ދަރަނިވެރިވެ ހިނގާފައިވާ އަސްލު ޖުމްލަ ފައިސާއާއި އެކު ޖުމްލަ 3,9251,173/33ރ. (ތިރީސްނުވަމިލިއަން ދެލައްކަ ފަންސާސްއެއްހާސް އެއްސަތޭކަ ހަތްދިހަ ތިނެއް ރުފިޔާ ތިރީސް ތިނެއް ލާރި) މި ތާރީޚުގައިވާ ވޮރިޔަންގެ އެޖަވް ސާރޖަން މީޑިއާއި ގުޅިގެން ފައިސާދޭ ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދައްކަންޖެހޭ ނުދައްކާ ބާކީ ކުރަންޖެހޭ ފައިސާގެ އިތުރުން އަދާކުރަންޖެހޭ، މިގޮތަށް ގުޅިގެން ވަކި ނިޔަލަކަށް ފޯރާ ޖަމާކޮށް ދިން ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ ތެރެއިން 03 އޭޕްރީލް 2019 މީލާދީގެ ނިޔަލަށް އަސްލު ފައިސާއާއި ޖަރިމާނާ ފައިސާ ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދައްކަންޖެހޭ ޖުމްލަ 4,869,499/28ރ. (ހަތަރުމިލިއަން އަށްލައްކަ ފަސްދިހަ ނުވަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ނުވަދިހަ ނުވަ ރުފިޔާ ވިހި އަށް ލާރި) ވަކި ނިޔަލަކަށް، ވަކިން ގުޅިގެން ދިން ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާގެ އަހަރަކު 09 (ނުވައެއް) ޕަސެންޓްގެ ނިސްބަތުން ހިސާބުކުރެވޭ ފައިދާ ބަހައިގެން ޖުމްލަ 541,055/48ރ. (ފަސްލައްކަ ސާޅީސް އެއްހާސް ފަންސާސް ފަހެއް ރުފިޔާ ސާޅީސް އަށް ލާރި) އަށް ފައިސާ ބޭންކް އޮފް ސިލޯން އަށް ދައްކަން ޝަރަޢީ ޙުކުމް ކުރުމަށް އެދި، ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) މުޙައްމަދު ޝަފީޤު އާއި ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) އާމިނަތު ޝަހީނާ އާއި ގ.ގުލްފާމް މުޙައްމަދު ޝަރީފު އާއި މ.ނޫރާނީވިލާ (މ.ނޫރާނީ) އަޙްމަދު ޝަފީޤު ގެ ނަމުގައި 04 (ހަތަރެއް) ދަރަނިވެރިންނަށް ޖެހޭ ޙުކުމަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ 21 އޭޕްރީލް 2019 ވަނަ ދުވަހު ސިވިލް ކޯޓުގައި ހުށަހެޅި ގުޅިގެން ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) މުޙައްމަދު ޝަފީޤު އާއި ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) އާމިނަތު ޝަހީނާ އާއި ގ.ގުލްފާމް މުޙައްމަދު ޝަރީފު އާއި މ.ނޫރާނީވިލާ (މ.ނޫރާނީ) އަޙްމަދު ޝަފީޤު ގެ ޙައްޤުގައި ކަމަށްވާ ކޮށް އިންސާފުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ދަށުން ބާރުވެރި ކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ތިން ފަރާތަކަށް ބަލައިގެން ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) މުޙައްމަދު ޝަފީޤު އާއި ސ.ހިތަދޫ (ސ.ނޫނޫރާގެ) އާމިނަތު ޝަހީނާ އާއި ގ.ގުލްފާމް މުޙައްމަދު ޝަރީފު އާއި މ.ނޫރާނީވިލާ (މ.ނޫރާނީ) އަޙްމަދު ޝަފީޤު ގެ ނަމުގައި ހުށަހެޅިފައިވާ، މި ވޮރިޔަންގެ އެޖަވް ސާރޖަން މީޑިއާއި ގުޅިގެން ކުންފުނިތަކުގައިވާ ގ.ގުލްފާމް (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ސީ-9404) އޮފީހުން ބަހައްޓާ ރޯލުގެ ހަރުން އިތުރު އެއްވެސް ސަބަބުތަކާއިގައި ޔަގީންކަމާއި ޔަގީނު

ކާރޑުޖް ފެސިލިޓީއާއި ގުޅުވައިދިން ގ.ކޮޅުފުށީ އެވިއޭޝަން ޓަރމިނަލް ޖެޓީގެ މަސައްކަތް ނިމުނު އަދި ސިވިލްގެ ކަޖެރިގައި އޮތް އެންމެ ބަޔާންކުރެވިފައި އިތުރު ސަރުކާރުގެ ނިޒާމުގެ ދ. ފެސިލިޓީއާއި ގުޅުވައިދިން ކަންތައްތަކާއި ތަކެތި ލިބިގެން ގ.ކޮޅުފުށީ އެވިއޭޝަން ޓަރމިނަލް ކާރ ސްޓޭޝަނުގެ މަސައްކަތް އަދި ސިވިލްގެ ކަރުދާސް އެއްބަސްވުމުގެ ތަފްސީލު ގޮތުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ބައިތަކުގައި އެދިފައިވާތީ،

މިދަޢުވާގައި ބަންދުކުރެވުނު ކާރޑުޖް ފެސިލިޓީއާއި ގުޅިގެން 03 ޖޫން 2019 ވަނަދުވަހު ނިޔާކުރެ އިންޖިނިއަރިންގއި ޤަރާރުގެ ފައިސާއާއި އެކު ދައްކާފައިވާ ފައިސާ ބޭނުން އަދި ސިވިލް ފަރާތުން ދަޢުވާކުރަނީ ޖުމްލަ 4,869,499/28ރ. (ހަތަރު މިލިއަން އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ނުވަދިހަ ނުވައް ރުފިޔާ އަށާވީސް ލާރި) ވީނަމަވެސް، ވަކިން ގުޅުންހުރި ދިނުމަށްޓަކައި ހިފެހެއްޓި މާލީ ދުވަހު މިދަޢުވާގެ ޖުމްލަ 09 (ނުވައެއް) ބައިތަކުގެ ވަޒީފާ ހަވާލުކުރުމުން ބަޔާންކުރެވުނު ކަރުދާސް ބައިތަކާ ޖެހިގެން ހުރި ކަރުދާހާ 541,055/48ރ. (ފަސްލައްކަ ސާޅީސް އެއްހާސް ފަންސާސް ފަސް ރުފިޔާ ސާޅީސް އަށްލާރި) ގެ ވަކިން ދިނުމާ ބެހޭގޮތުން ހަމަޖެހުނު ގުޅުންހުރި ޖެހޭ ޖުމްލަ 2,164,221/92ރ. (ދެމިލިއަން އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ހަތަރުހާސް ދުއިސައްތަ އެކާވީސް ރުފިޔާ ނުވަދިހަ ދެލާރި) ބޭނުން އަދި ސިވިލް ދައްކާފައި ހުރުން 18 ޖޫން 2019 ވަނަދުވަހު ނިޔާކުރި އެންމެފަހުގެ އިންޖިނިއަރިންގއި ޤަރާރުގެ ފައިސާއާއި އެކު ޖުމްލަ -/2,169,990ރ. (ދެމިލިއަން އެއްލައްކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ ރުފިޔާ) ދައްކާފައިވާ ބައިތަކާގުޅޭ ބޭނުން ހ.ސަނީވިލާ (ހ.ސަނީވިލާއިން) މުޙައްމަދު ފަރުހާދު ޢަލީ ހ.ސަނީވިލާ (ހ.ސަނީވިލާއިން) އިބްރާހީމް ޝިހާން ޢަލީ ގ.ކޮޅުފުށީ މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަލީ މއ.ރަސްފަންނު (މއ.ރަސްފަންނު) އަޙްމަދު ރަޝީދާ ޢަލީ، މި 04 (ހަތަރެއް) ބޭފުޅުންގެ ބައިތަކުން ބައެއްގެ ދިނުމާ ވަކިން ބޭނުން އަދި ސިވިލްގެ ޖާގަތަކާއި ބޭނުން އަދި ސިވިލްގެ ހަރަކާތް ކުރިއަށްގެންދިއުމާ ގުޅިގެން އެއްބަސްވާ މިދަޢުވާގައި ކާރޑުޖް ފެސިލިޓީއާއި ގުޅިގެން ހ.ސަނީވިލާ (ހ.ސަނީވިލާއިން) މުޙައްމަދު ފަރުހާދު ޢަލީ ހ.ސަނީވިލާ (ހ.ސަނީވިލާއިން) އިބްރާހީމް ޝިހާން ޢަލީ ގ.ކޮޅުފުށީ މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަލީ މއ.ރަސްފަންނު (މއ.ރަސްފަންނު) އަޙްމަދު ރަޝީދާގެ ވަކިން ބައެއް ޖާގަތައް ދިނުމަށް ޓަކައި އިތުރު ސަރުކާރުގެ ނިޒާމުގެ ދ. ފެސިލިޓީއާއި ގުޅޭ ބައިތަކުގެ

[illegible] [illegible] ([illegible]) މުޙައްމަދު ފަރީދު ގައި [illegible] ([illegible]) އާމިނަތު ޝިފާން ގައި [illegible] މުޙައްމަދު ސަލީމް ގައި [illegible] ([illegible]) އަޙްމަދު ހަމީދުގެ ނަން [illegible] އެންޓަރޕްރައިޒަސް ކަމަށާއި، މި ޕާޓްނަރޝިޕްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ރަޖިސްޓްރީ ނަމްބަރު ޕ-9404) [illegible] ގުޅިގެން 03 ޑިސެމްބަރު 2019 ވަނަދުވަހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދައްކަންޖެހޭ ޖުމްލަ 4,869,499/28 (ހަތަރުމިލިއަން އަށްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ހަތަރުސަތޭކަ ނުވަދިހަ ނުވަ ދިވެހި ރުފިޔާ އަށާވީސް ލާރި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 09 (ނުވައެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) މުޙައްމަދު ފަރީދު ގައި [illegible] ([illegible]) އާމިނަތު ޝިފާން ގައި [illegible] މުޙައްމަދު ސަލީމް ގައި [illegible] ([illegible]) އަޙްމަދު ހަމީދާ ގައި، މި 04 (ހަތަރެއް) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 18 ޑިސެމްބަރު 2019 ވަނަ ދުވަހު [illegible] [illegible] ޖުމްލަ -/2,169,990ރ. (ދެމިލިއަން އެއްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ނުވަހާސް ނުވަސަތޭކަ ނުވަދިހަ ދިވެހި ރުފިޔާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 މޭ 2019 ވަނަދުވަހުގެ ނިޔަލަށް [illegible] [illegible] [illegible] 2,804,374/19ރ. (ދެމިލިއަން އައްސަތޭކަ ހަތަރުހާސް ތިންސަތޭކަ ހަތްދިހަ ހަތަރު ދިވެހި ރުފިޔާ ނަވާރަ ލާރި) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 19 މޭ 2019 ވަނަދުވަހުން [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މ.[illegible] އަމީރު އަޙްމަދު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A065942) އާއި، މ.[illegible] އަޙްމަދު [illegible] (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A042662) އާއި، މ.[illegible] ޢަބްދުﷲ ޝާކިރު (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A065939) އާއި، [illegible] މ.[illegible] ([illegible] ނަންބަރު 11179-[illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ނަންބަރު B1A3900 "ޖީޕު" ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] ([illegible]) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."

މިފަދައިންނެވެ.

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

11. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/375 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ ޝަރީޢަތާ އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން އަޙްމަދު މަނިކުގެ ވަކީލުން އަންނަނިވި 08 (އަށެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި މައްސަލަ ހިންގާފައިވަނީ އުސޫލާއި ޚިލާފަށް އިންސާފަށް ހުރަސްއެޅޭ ގޮތަށް މަތީ މަޙްކަމާގެ ޙުކުމްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ: އިސްތިޙުޤާޤު ހައްޤުވާ ފަރާތުން ހުށަހެޅި އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފަށް [illegible] ވިއްކާލުމުގެ އިޚްތިޔާރު އިސްތިޙުޤާޤު ފަރާތަށް ދިނުމަށް ހުކުމް ކޮށްފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ކުންފުންޏެއްގެ ހިއްސާދާރުން [illegible] ޤާނޫނުން [illegible] އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކުރައްވާފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ހަތަރުވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ކުންފުންޏެއްގެ ދަރަންޏެއް އެކުންފުނި [illegible] [illegible] އެ ދަރަނި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ފަސްވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކުރުމެއް ނެތި ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- ހަވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރައްވާފައިވަނީ އިސްތިޙުޤާޤު ހައްޤުވާ ފަރާތުން [illegible] ހަމަހަމަ [illegible] ދިނުމަކާއި ނުލާ [illegible] ދިފާޢު [illegible] [illegible] [illegible] އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވާފައިނުވާ ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރި ނުކުތާއެވެ.

- އަށްވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ދަޢުވާގައި ޙުކުމް ކުރެއްވީފައިވަނީ ދައުވާއާއި ގުޅޭ އެހެން ދައުވާއެއް ހިމެނުން ދަށުކޮށް އެކަމަށްވާން ދިފާޢުކުރުމުގެ ޙައްޤާއި އިސްތިއުނާފު ކަނޑައެޅިފައިވާ އިންސާފު ލިބުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ގޮތަށް ކަމަށް ކަން ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.

12. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/378 ދަޢުވާގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން އަލިފާ އަޙްމަދު ޝާއި، ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު އަދި ސަންޖަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން އެންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާފައި ވެއެވެ.

- ފުރަތަމަ ނުކުތާ އަކީ: ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާއާއި ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުޑީޝަރީގެ ޤާނޫނު) 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި 2 ވަނަ ނަންބަރާއި އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި ނުވާކަމަށްބުނެ ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.
- ދެވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ސަބަބުތަކުގައި ކަނޑައަޅާ ސާބިތުކުރުމުގެ ބަރު އުފުލަންޖެހޭ ފަރާތް އަންގައިދޭ އުސޫލު ކަމުގައިވާ "البينة على المدعي واليمين على من أنكر" ޤާއިދާ ޚިލާފަށް ސަބަބެއް ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވާ ކަމަށްބުނެ ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.
- ތިންވަނަ ނުކުތާ އަކީ: ދަށު ކޯޓުގައި ދައުވާކުރި ފަރާތުން އުފުލާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ދިފާޢު ކުރުމުން މައްސަލަ ނިންމާފައިވާ ކަމަށްބުނެ ޤަރާރުކުރި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތަކުން ޤަރާރުކުރި ކަންކަން (2019/HC-A/378)

ފުރަތަމަ ނުކުތާއާ ގުޅޭ

13. މި މައްސަލައަކީ ބޭންކް އޮފް ސިލޯނުން ނަގާފައިވާ ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީއަކާއި ގުޅޭގޮތުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ބޭންކް އޮފް ސިލޯނުން ދައުވާކުރުމުން ބަލާފައިވާ މައްސަލައެއް ކަމާއި، ސިވިލް ކޯޓުގައި ދައުވާލިބޭ ފަރާތްތަކުގައި ގޮތުގައި ހިމެނިފައިވަނީ ބޭންކާއި (ސެންޓަރ އިންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް) ގެ އިތުރުން ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީ ގެރެންޓީ ދީފައިވާ އެންމެހައި ފަރާތްތައް ކަމާއި، އަދި ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީ ގެރެންޓަރުންގެ ލިޔުމާއި، ގެރެންޓީ އެގްރީމެންޓާއި ދަރަނި އެގްރީމެންޓް ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާއިރު، އެ އެގްރީމެންޓުތަކުގައި، ސެންޓަރ އިންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުން ބޭންކަށް ދައްކަންޖެހޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ދައްކާ ޚަލާސްކުރުމާއި ހަމައަށް ހުރިހާ ގެރެންޓަރުން ޒިންމާވާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ދަރަނި ކުރުވިފައިވާ 2 ގޮތުގެ ދަރަނިވެސް ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީއާ ގުޅިގެން ދައްކަންޖެހޭ ހުރިހާ ފައިސާއެއް ދައްކާ ޚަލާސްކުރުމާއި ހަމައަށް ދެމިއޮންނާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

14. އިސްތިއުނާފުގެ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، ގެރެންޓަރުންގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭ 4 ފަރާތުގެ ގެރެންޓީ ނިމުމަކަށް ގެނެސްފައިވީ، ގެރެންޓީ އެގްރީމެންޓާ ޚިލާފުކޮށްކަމަށާއި، ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީ ފައިސާ ދައްކާ ޚަލާސްކުރުމާއި ހަމައަށް 2 ގޮތުގެ ދަރަނިވެސް ދެމިއޮންނާނެ ކަމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނިކޮށް، އެއްގޮތެއް ދަރަނި ޚިލާފަށްވާކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވީ، އެއްބަސްވުމާއި ޚިލާފުކޮށްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

15. އެގްރީމެންޓްތަކާއި ބޭންކުން ޚިލާފުވެފައިވާކަން ސާބިތުވާނަމަ، އެކަމަށް ދިފާޢުކޮށްފައިވާކަމާއި، މި ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީއާ ގުޅިގެން ފައިސާ ދޫކުރުމުގައި ބަހައްޓައި ދައުލަތުގެ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކަށް އެކަށައަޅާފައި، ޕްރައިވެޓް ޕްރޮޕޯޒަލްތަކަށް ފައިސާ ދޫކުރުމުގައި ބަހައްޓާ އެކަށައަޅާ ޤަވާއިދުން ދީފައިވާ ވަކި ހާލަތު ހުށަހެޅުމުގެ ދިނުމަށްކަމަށް އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމާއި، ބޭންކުން ވަކި ފަރާތަކަށް ކްރެޑިޓް ފެސިލިޓީގެ ދަރަނި އެއް މިންވަރެއް ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ލާޒިމްކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ބޭންކުން އެ

އިންކާރުކޮށްފައިވާއިރު، އެކަންކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިނުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ދެވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅޭ

16. ސިވިލް ކޯޓަށް ދަޢުވާ ހުށަހަޅާ އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް އެއްވެސް ލިޔުމެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށާއި، ލޯނާއި ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތައް ހުށަހެޅުމަކާނުލައި، މައްސަލަ [illegible] ނުބެއްލެވޭނެކަމަށާއި، އެހެންކަމުން، މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުގައި [illegible] އުޞޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

ތިންވަނަ ނުކުތާއާ ގުޅޭ

17. ސިވިލް ކޯޓުގައި [illegible] 2 [illegible] 2 [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދޭ ގޮތް (2019/HC-A/378)

18. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ:

18.1. "ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ މައްސަލާގެ ހުކުމަކީ ޝަރީޢަތާ އަދި ޤާނޫނާ އުސޫލުތަކާއި އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ޢަދުލުވެރިކަމާއެކު ބަލައިނިންމާފައިވާ ހުކުމެއް ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައިދީ އެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށްދެއްވުން އެދެމެވެ."[5]

މިފަދައިންކަން އެދިފައި އެވެ.

އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީވާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމުގެ ޚުލާޞާ (2019/HC-A/378)

ބަލަން ޖެހޭ ސުވާލު

19. އިސްތިއުނާފު ބަޔާނާއި، މުރާފަޢާގައި ފަރާތްތަކުން އަދި މުރާފަޢާގައި ސާބިތުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ބަލަން ޖެހޭ ސުވާލުގެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ ކަންކަން ކަމަށާއި ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، ބަލަން ޖެހޭ ސުވާލުއިން ދެވަނަ ސާބިތުކުރުމަށް އަރިހުގައިވާ ޤަވާޢިދުތަކާއި ހަރަކާތް ކަމެއް، ސިޓީ ޖަމާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެއްބަސްވުމުގެ މައްސަލަކަން ނަންބަރުތަކާއި، ހުރި ދިން ފަރާތްތަކަށް ހުރި ދިނީ ސަރުކާރު ހިންގުމުގެ ކަން އަށްވަނަ މިނިވަން ކަންކުރުމާ ކަމުގައިކަން އެނގެން ނެތްކަމަށެވެ.

20. ގެރެންޓީ އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާގޮތުން، ޝަރުތުތައް ދޫކޮށްލާފައި އަދި ބަލައި ގެރެންޓީ ގެންދިއުން ޝަރުޢީ ކުރުމަށްވުރެ ބޮޑު ކަންތައް ލިބިގެންވާ ކަމަށާއި، ގެރެންޓީގެ ފުރިހަމަ 7 ވަނަ މާއްދާއިންވެސް

---

[5] ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހެޅި ފޯމުގެ 10 ވަނަ ނަންބަރު

ތަކުން ހިލާ ޗާޖަސް ދޫކޮށްލުމުގެ އިޚްތިޔާރު [illegible] ކަމަށް ގަބޫލުކުރާކަމަށް ބޭންކް އޮފް ސިލޯން އިން ފާހަގަކޮށްލައިދެމެވެ.

މުޙައްމަދު ފަރުހާދު

21. ގެރެންޓީ އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ މާއްދާއިން ގެރެންޓަރަށް ނޯޓިސް ދިނުމުގެ ބާރު ބޭންކަށް ދީފައިވާއިރު، ފައިސާ ދެއްކުމަށް ގެރެންޓީ ނޯޓިސް ގެރެންޓަރުގެ [illegible] ބޭންކުން ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީ ގެ ނިންމުމެއް ނުހަދާފައި މުޙައްމަދު ފަރުހާދުގެ ވަކީލުން ފާހަގަކޮށްލައިދެމެވެ.

ވިއުނާ ހަޔާތު

22. ބޭންކް އޮފް ސިލޯނުން ފާހަގަކުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު ކަމަކީ، މުޙައްމަދު ފަރުހާދާއި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ވަކީލުން ދިފާޢުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަންކަމަށް ބާރުއަޅުއްވައިފައިވާ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލައިދެމެވެ.

މުޙައްމަދު ސަލީމް

23. އިސްތިއުނާފުވެރިޔާ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު މިއީ އިސްތިއުނާފުކުރި ބަލައިގަންނަ ނުކުތާތަކެއް ނޫންކަމާއި، ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ މައްސަލައެއް ބަލައިގަތުމާބެހޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޤަވާއިދުގެ 38 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ކަންކަން އެގޮތުގައި ހުރިހަމަކަމަށާއި، މި އިސްތިއުނާފުގައި އެފަދަ ނުކުތާއެއް ހުށަހަޅާފައިނުވާކަމަށް މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ވަކީލުން ފާހަގަކޮށްލައިދެމެވެ.

24. މަތީގައި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/98 ޤަޟިއްޔާގެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާގެ 17 ވަނަ ނަންބަރުގައި، ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި އިސްތިންބާތުކުރަނީ ފަނޑިޔާރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި ފަނޑިޔާރުގެ ހުކުމް ވަޒަންކުރުމުގައި ޤާނޫނު މުޅިމުޖުތަމަޢު ހުރި ވަޒަންކުރުމުގެ ގޮތް އިސްތިޤުބާލްކުރެވޭ ބަރާބަރުކަން ކަމާއި

މައްސަލާގައި ދަށުކޯޓުން އަމަލުކުރުމަކީ ކޮން ކަމަކަށްކަން ބެލުމުގައި ނުވާކަމާއި، މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ދިމާވުނީ ކޮން ޤާނޫނީ އުސޫލަކަށް ބުނެވިގޮތަކަށްކަމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/90 ގެ ޤަޟިއްޔާގެ ފަނޑިޔާރުން ނުކުތާތަކުގެ 10 ވަނަ ނަންބަރުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާފަދައިން، މައްސަލައިގާ ހިމެނޭ ޤާނޫނީ ބަހުސެއް ކޮށްފައިވާކަން ދަޢުވާކުރުމުގައި ނުކުތާއަކީ ޒަރޫރީ ނުކުތާއެއް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މިމަޙްކަމަށް ސާބިތުވާ ފާޅުން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

25. ބެލުމުން ކުރި ދިރާސާކުރި އެއްބަސްވުމުގެ ކޮން މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަން ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމާއި، އަދި ފަރާތް، ކޮންޓްރެކްޓް ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ވެސް ޖިނާޔަތް ކުރި ދުވަން ކަމަށްވާތީ، ކޯޓުގައި ސާބިތުވާ 9 ހަމަވެފައިވެސް ކަމަކަށް އުސޫލުން ބެލުމުން ކުރި ދިރާސާކުރުމުން މިމަޙްކަމަށް ސާބިތުވާ ފާޅުން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

26. ދެވަނަ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާގައި ވެސް ޤާނޫނީ ބަހުސެއް ކޮށްފައިނުވާކަމާއި، އިސްތިއުނާފީ ތިންވަނަ ނުކުތާގައި ވެސް އަދި ޤާނޫނީ ބަހުސެއް ކޮށްފައިނުވާކަމާއި، މައްސަލަ ނިންމި ބެލުމުން އެއްބަސްވުމުގެ ކަމަށް މިމަޙްކަމަށް ސާބިތުވާ ފާޅުން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ. އަދި މިމަޙްކަމަށް ފާޅުކުރަން ފާޅުން ދިފާޢު ޖަވާބު ކަނޑައަޅާ ބަލަމުން ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ނިންމި ނިންމުން

27. ހައިކޯޓުގެ ސަޖިސްޓްރީ، ދަށުކޯޓުގައި ދިން ބަޔާންކުރެވުނު، އެދުމުން ނަންބަރުކޮށްފައިވާ B1A3900 ޙުކުމް ދިޔަ ފިޔަވައިދީފައިވާ ދަށުކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ބާތިލްކުރުމަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަމެވެ.

އަޙްމަދު މަނިކު

28. އަޙްމަދު މަނިކުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކޮށްފައިވާކަމާއި އެ މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/375 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލަމުންދާކަމަށް އޭނާގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. އެ ޤަޟިއްޔާގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާ ނިމިފައިވަނީ ގެރެންޓަރެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ ޙައްޤުތަކަށް އުނިކަން ލިބޭ ގޮތަށް ހުކުމް ކޮށްފައިވާތީކަމަށްވެސް ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

29. އިސްތިއުނާފު ފުރަތަމަ ނުކުތާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް އޭނާގެ ފަރާތުން ތާއީދުކުރާކަމަށާއި، ބޭންކް އޮފް ސިލޯން އިން ގެރެންޓަރ އެގްރީމަންޓް [illegible] ކަންކަން އެ ނުކުތާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް އަޙްމަދު މަނިކު ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

30. ބޭންކް އޮފް ސިލޯން ދަރަނި ދައްކަން [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ބޭންކް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޭނާގެ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

31. ދަޢުވާއަށް ބަދަލު ގެނެސް އެކަމަށް [illegible] ހުކުމްކޮށްފައިވުމުން، އަދުލުވެރި [illegible] [illegible]، މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ 20 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ގެރެންޓީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެއްޗެއް ސާބިތުކޮށް ދިނުމުގައި ނުވި ބޭނުން ކޮންމެ ކަމެއް ކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާ ކަމަށް ދެކުނުމަށް ޤާނޫނު ސިފައިކޮށް ހިނގަންކަމަށް އަންނަނި މަރުޙަލާގެ ހުކުމުން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން އުފުއްލަވާ ނުކުތާ (2019/HC-A/378)

32. އިސްތިއުނާފުކުރައްވާ ފަރާތުން ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމަށް އިޢުތިރާޟުކުރައްވަނީ:

"އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާ 1102/Cv-C/2018 ގައި ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ދަށު ކޯޓުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމުގެ އަސްލަށް ރުޖޫޢަކުރާނެ ކަމެއް ނުވާތީ ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމް ބާޠިލުކޮށް އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާ ކަމަށް ބަލައިގަތުމަށް ކަމަށް ބުނެ ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމް އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ދަޢުވާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލަ ހިންގުމުގައި ޤާނޫނު ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ."[6]

މިފަދައިންކަން އެނގެން އޮތެވެ.

33. އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ބުނާ ގޮތަށް ސިވިލް، މުޢާމަލާތު ފަރާތަށް، އާއިލީ ޤާނޫނު، މުޢާމަލާތު ސަރުކާރު، ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމް އުފެދިފައިވަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތް އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތެއްކަމަށް ކަމަށް ހަމަޖެހިދާނެއެވެ. އަދި މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤު އަށް ސާބިތުވާ ކުރެވޭ ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމް، ދަށުކޯޓުން ޤާނޫނާ ޚިލާފު ވިއުމަކުން ނަމަވެސް ބަދަލު ކުރަން ސިވިލް ކޯޓުން ދެއްވާފައިވާ ހުކުމް ވަކިކުރާ ފަދަ ކަމެއް މި ކޯޓަށް ފެނިފައިވެއެވެ.

---

[6] ދަށު މަރުޙަލާގެ ހުކުމާ ގުޅޭގޮތުން އިސްތިއުނާފީ ދަޢުވާގެ ފޯމު ހުށަހެޅި ތާރީޚް 5 ވަނަ ނަންބަރު

ސްޓޭޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން (2019/HC-A/378)

ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާ އާއި ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ގޮތް ބެލުން

34. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ފަނޑިޔާރުންނަކީ މިނިވަންކަމާއެކު ކަންކުރާ ބައެކެވެ. ފަނޑިޔާރުން އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިނުވާ ކަމެއް ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތަށް ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. ފަނޑިޔާރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް ކަންތައްތައް ނިންމަންވާނީ ވަކިފަރާތަކަށް ބުރަނުވެ، ވަކިފަރާތަކަށް ތަރުޖީޙު ނުދީ، ބިރުވެރިކަމެއް ނެތި، އެއްކިބާވެ ތިބެގެންނެވެ."

މިހެންނެވެ.

35. ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ފަނޑިޔާރުން ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ހެއްކާއި ބެލުން.

(2) މައްސަލާގެ [illegible] ޤާނޫނު [illegible].

(3)......"

މިހެންނެވެ.

36. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުމުގައި، ލޯން އެއްބަސްވުމާއި، ރަހުނު އެއްބަސްވުމާއި، ގެރެންޓީ އެއްބަސްވުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާތީ އެ ނިންމުމަކީ އިސްލާމް ޝަރީޢަތުގެ ޤަވާޢިދާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ޝަކުވާކޮށްފައިވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ **ޓްރޭޑް ބިޒްނަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް ވ. ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް** ޤަޟިއްޔާގެ 17 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވޭ:

> "ޟާމިނުންގެ ޝަރުޠުގެ 5 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ޟާމިނުންގެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޟާމިނުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ޟާމިނުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިސްތިއުނާފުކުރި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ލިބިގެންވެއެވެ."

މިފަދައިންނެވެ.

37. ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވަނީ އިސްލާމް ޝަރުޢުން އެއްބަސްވުންތަކުގެ ކޮން މާއްދާއަކަށް ކަމުގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުގެ އިސްތިއުނާފު ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގައި [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާ

އުސޫލުތަކާ [illegible] ނުދެކެއެވެ. ސަބަބަކީ، [illegible] އެއްބަސްވުމަކަށް [illegible]، [illegible]

38. އެހެންކަމުން، [illegible] ނުދެކެއެވެ.

[illegible]

39. ދަޢުވާ [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ގެ [illegible]:

39.1. USD$1,500,000.00 (އެއް މިލިއަން ފަސްލައްކަ އެމެރިކާ ޑޮލަރު)ގެ ރިވޮލްވިންގ [illegible]،

39.2. [illegible] "[illegible]" ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ބ.11179 އާއި "[illegible]" ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު ބ.9771 އާއި "[illegible]" ރަޖިސްޓްރީ

ނަންބަރު B1A3900 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޭންކަށް ރަހުނު ކޮށްފައިވާކަން ސާބިތު ކުރުމަށް.

39.3 ގެރެންޓީ އެއްބަސްވުންތަކުގެ ކޮޕީ. ސެންޓަރ އެންޓަރޕްރައިސަސް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑް އާއި ބޭންކް އޮފް ސިލޯނާއި ދެމެދު ވެފައިވާ ކްރެޑިޓް ލިމިޓް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު [illegible]، [illegible] އަޙްމަދާއި، ޢާއިޝަތު [illegible]، މުޙައްމަދު ސަލީމާއި، އަޙްމަދު [illegible]، ޢަބްދުﷲ ޝާކިރާއި، އަޙްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް.

39.4 [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުކުރުމަށް.

40. ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅަންޖެހޭ [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ދައުވާކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވާ ގޮތަށް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާކަމަށް ބަލާ ބެލުން

41. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރަނީ ސިވިލް ކޯޓުގައި ދައުވާކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، ހުރިހާ [illegible] ބަޔަކުން ފައިސާ ދިނުމަށްފަހު ދަރަނިކޮށްފައިވާ 2 ޗެކުފަސް [illegible] ކަމަށާއި ދިނުމަށްކަމަށެވެ. ނަމަވެސް، މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް [illegible]، ދައުވާގައި އެދިފައިވާ ގޮތުގެ މިންވަރަށް ދައުވާކުރި ކޯޓުން ބޭނުމުގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމަށް މަސްލަހަތެއްކަމަށް، ދައުވާގައި އެދިފައިވާ ގޮތުގެ މިންވަރަށް ދައުވާކުރި ވަކި ފަރާތްތަކަށް އެއްބަސްވުންތަކެއް އެކުލަވާލާފައިވަނީ ދައުވާކުރި ފަރާތުން ދައުވާގައި އެދިފައިވާ ގޮތަށް މިންވަރަށް އަދި ކޮންޓެކް ފެސިލިޓީ ދެފަރާތުން އެކުލަވާލާފައިވާ އެއްބަސްވުންތަކާއި މިންވަރަށް [illegible]، ކޯޓުން ބޭނުމުގައި މައްސަލަ ހައްލުކުރުމުގެ ދައުވާއެއްގެ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible]، މިއީ [illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރު ކަމެއްކަމަށެވެ.

42. ނަމަވެސް، މި ނުކުތާގައި ޤާނޫނީ ބަޔާނެއް އުޒުރު މިންވަރަކުން ސާފުކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަން ގަސްތުކުރާ ބަހުސް ބެލުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] ނުދެކެމެވެ. ސަބަބަކީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އެ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ ބަޔާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ ޤާނޫނާއި [illegible] [illegible] ޚިލާފު ނިންމުމެއް ކަމަށް ބުނެ އެކަމުގެ ވާހަކަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، މި ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެއްކަމަށް އަހަރެންނަކަށް ނުފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދުގެ ރައުޔު

(މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު އަދި ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫން މުޙައްމަދު ތާއީދު ކުރައްވައެވެ.)

43.މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/378 ޤަޟިއްޔާގައި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމެވެ.

44. މީގެ އިތުރުން މި މައްސަލައިގައި ހުށަހެޅުނު މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/375 ޤަޟިއްޔާގައި 8 އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ހުށަހަޅައިފައިވީނަމަވެސް، އެ ނުކުތާތަކުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ އަޙްމަދު ފަރީދުގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރި މައިގަނޑު ކަންތަކަކީ [illegible] [illegible] އެންމެހާ [illegible] [illegible] ހުރިހާ [illegible] [illegible] ކޯޓަށް ހުށަހެޅުނު ދަޢުވާ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި މި ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2019/HC-A/378 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 2019/HC-A/378 ޤަޟިއްޔާގައިވެސް އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް ހުށަހަޅައި އެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ނުކުތާތަކެކެވެ. [illegible] އެ ނުކުތާތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

45. އެހެންކަމުން ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުމަށް ބަދަލެއް ގެންނަންޖެހޭ [illegible] ސަބަބެއް ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދިނުން

46. މި ޤަޟިއްޔާގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން ޙުކުމް ކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގައި މި ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ ފަރާތްތަކަށް ލިބިގެންވެއެވެ. [illegible]

އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުން މި ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހެވެ.[7] އަދި އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތް ހިނގުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކޮށްފައިނުވާނަމަ، އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ މުއްދަތު ގުނަން ފަށާ ތާރީޚަކީ ޝަރީޢަތް ހިނގުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓު ޚަސްމުންނަށް ހަވާލުކުރާ ތާރީޚެވެ.[8] އެހެންނަމަވެސް ޝަރީޢަތް ހިނގުނުގޮތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.[9]

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 1102/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމް ބާޠިލްކުރަންޖެހޭ ފަދަ ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް، މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ފަނޑިޔާރު ޙަސަން ޝަފީޢު

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން މަޒީދު

---

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021 (މަދަނީ ޝަރީޢަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)